

WARUNKI PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2015 R.

Podstawę opracowania stanowi sprawozdawczość o warunkach pracy, a także o wypadkach przy pracy, wprowadzona rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na 2015 r. (Dz. U. poz. 1330) z późniejszymi zmianami.

Informację sygnalną opracowano na podstawie danych nieostatecznych i w związku z tym, niektóre dane mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

Warunki pracy to zagadnienie ważne z punktu widzenia zdrowia społeczeństwa oraz realizacji zobowiązań pracodawców do zapewnienia warunków pracy, zgodnych z obowiązującymi normami. Badanie warunków pracy ma na celu ocenę stanu i śledzenie zmian w zakresie zagrożeń na stanowiskach pracy, związanych zarówno ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy, jak i zagrożeń związanych z czynnikami mechanicznymi oraz liczby osób korzystających ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i z tytułu wypadków przy pracy. Wyniki tego badania stanowią podstawę do podejmowania działań profilaktycznych i prowadzenia odpowiedniej polityki w dziedzinie poprawy warunków pracy.

WARUNKI PRACY

Zgodnie z przyjętą metodologią badania - warunki pracy stanowią zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się: czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.

Za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych w natężeniu lub stężeniu przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości, określone w obowiązujących polskich normach lub innych normach higienicznych.

Tabl. 1. Zbiorowość objęta badaniem oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie	Liczba osób w zakładach			Zatrudnieni w warunkach zagrożenia		
	objętych badaniem	w których zagrożenia		ogółem	w tym kobiety	
		nie wystąpiły	wystąpiły			
Ogółem	2014	123062	75476	47586	12362	1525
	2015	128063	78273	49790	12760	1890
sektor publiczny		30137	20831	9306	2173	557
sektor prywatny		97926	57442	40484	10587	1333

W województwie świętokrzyskim w jednostkach objętych badaniem warunków pracy na koniec 2015 r. zatrudnionych było 128063 osoby wobec 123062 w roku poprzednim.

Według stanu na 31 XII 2015 r., liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia (licząc jeden raz w grupie czynnika przeważającego) zwiększyła się w stosunku do 2014 r. o 3,2%. W warunkach zagrażających zdrowiu zatrudnionych było 12760 osób, co stanowiło 10,0% zatrudnionych w przebadanych zakładach. Spośród ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia 14,8% stanowiły kobiety i było ich o 23,9% więcej w porównaniu z 2014 r.

W sektorze publicznym na koniec 2015 r. zatrudnionych w warunkach zagrożenia było 2173 osoby. Ich liczba zmniejszyła się o 15,4% w porównaniu z 2014 r. Natomiast w sektorze prywatnym w warunkach zagrożenia pracowało 10587 osób, tj. o 8,1% więcej niż w 2014 r. Ponadto sektor prywatny skupiał większy odsetek zatrudnionych w warunkach zagrażających zdrowiu niż przed rokiem (83,0% wobec 79,2%).

Najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w sekcjach związanych z przemysłem. Zatrudnieni w tych sekcjach stanowili w 2015 r. 80,3% ogółu, tj. o 5,3 p.proc. więcej niż przed rokiem. W dalszej kolejności uplasował się transport i gospodarka magazynowa oraz budownictwo. Na wymienione sekcje przypadało w 2015 r. 94,2% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrażających zdrowiu (w 2014 r. – 94,7%).

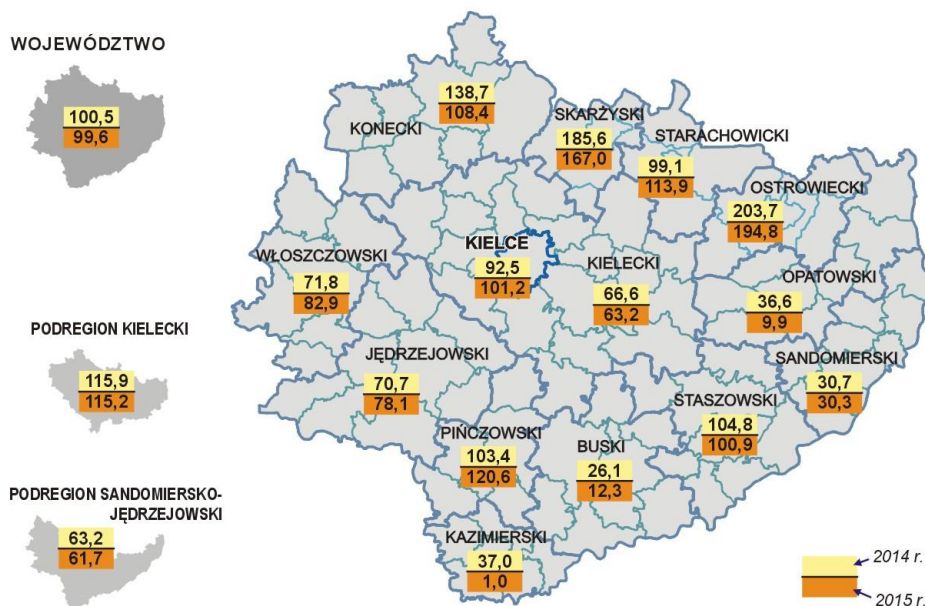
Wykres 1. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji PKD

Analizując zagrożenie dla zdrowia mierzone wskaźnikiem „liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem” można stwierdzić, że największe zagrożenie dla zdrowia w pracy na koniec 2015 r. wystąpiło m. in. w przemyśle – 160,4 (w 2014 r. – 149,5), w tym w przetwórstwie przemysłowym 172,3 (w 2014 r. – 158,6), w transporcie i gospodarce magazynowej 141,5 (w 2014 r. – 222,3), a także w budownictwie 72,0 (w 2014 r. – 90,9). Z kolei stosunkowo mało zagrożeń niosła praca w edukacji (1,4) i handlu; naprawie pojazdów samochodowych (12,6).

Przestrzenne rozmieszczenie zagrożeń stanowisk pracy oraz stopień natężenia zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia wiąże się z infrastrukturą i stopniem koncentracji zakładów pracy o określonych rodzajach działalności. W podregionie kieleckim na koniec 2015 r. liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 10466 osób i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,8%. Natomiast w podregionie sandomiersko-jędrzejowskim liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 2294 osoby, tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem. Na koniec 2015 r. największy odsetek osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, odnotowano, podobnie jak i przed rokiem, w m. Kielce (31,5%) oraz w powiatach: ostrowieckim (14,5%), starachowickim (12,1%), i skarżyskim (11,7%). W analizowanym okresie największe zagrożenie dla zdrowia w pracy mierzone wskaźnikiem „liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem” odnotowano w powiatach: ostrowieckim (194,8), skarżyskim (167,0), pińczowskim (120,6) i starachowickim (113,9). Z kolei najbezpieczniej mogli wykonywać pracę zatrudnieni w powiatach: kazimierskim (1,0), opatowskim (9,9) i buskim (12,3).

Mapa 1. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem według podregionów i powiatów

Podstawą działań profilaktycznych w dziedzinie poprawy warunków pracy jest prawidłowa ocena głównych grup zagrożeń, tj. związanych ze środowiskiem pracy, z jej uciążliwością oraz z czynnikami mechanicznymi. W obrębie każdej grupy działa szereg czynników szkodliwych, które rzadko występują jednostkowo. Najczęściej pracownik poddany jest jednocześnie wpływowi kilku z nich, stąd suma tych czynników (tzw. osobozagrożeń) jest większa niż liczba pracowników.

Tabl. 2. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń (stan w dniu 31 XII)

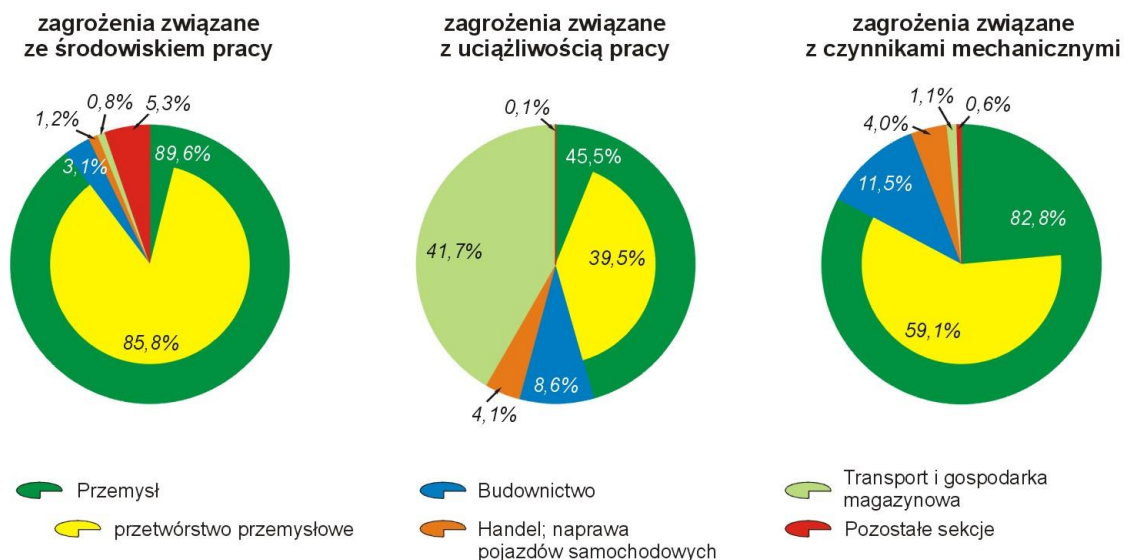
Wyszczególnienie		Ogółem		Zagrożenia związane					
				ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi	
		razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników
w osobach									
Ogółem	2014	12362	10243	8331	6615	2892	2757	1139	871
	2015	12760	10011	8779	6870	2483	2279	1498	862
w tym kobiety		1890	1541	1382	1096	428	390	80	55
sektor publiczny		2173	1703	848	444	1160	1111	165	148
sektor prywatny		10587	8308	7931	6426	1323	1168	1333	714

W końcu 2015 r. wśród ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia 68,8% osób narażonych było na szkodliwość czynników związanych ze środowiskiem pracy (8779 osób), co świadczy o utrzymaniu się w naszym województwie wysokiego poziomu tej grupy zagrożeń. Najczęściej stanowiły je:

- ✓ hałas – 69,4% osobozagrożeń (w 2014 r. – 69,0%),
- ✓ pyły przemysłowe – 10,0% osobozagrożeń (w 2014 r. – 10,1%),
- ✓ mikroklimat gorący – 3,9% osobozagrożeń (w 2014 r. – 3,8%),
- ✓ wibracje – 2,9% osobozagrożeń (w 2014 r. – 4,6%),
- ✓ substancje chemiczne – 2,7% osobozagrożeń (w 2014 r. – 2,5%).

Ponad 90% osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych ze **środowiskiem pracy** pracowało w sektorze prywatnym. Analogicznie jak w latach poprzednich, w analizowanej grupie zagrożeń dominował przemysł (89,6%), przy czym 85,8% stanowiło przetwórstwo przemysłowe, a następnie opieka zdrowotna i opieka społeczna (3,3%) i budownictwo (3,1%). Wskaźnik zagrożeń liczony na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości wyniósł 68,6 wobec 67,7 rok wcześniej. Negatywnym procesem było zmniejszenie w stosunku do poprzedniego roku przewagi likwidacji lub ograniczenia czynników szkodliwych (4908 osobozagrożeń) nad nowo powstałymi lub nowo ujawnionymi (1147). W 2014 r. wielkości te kształtowały się odpowiednio: 5187 osobozagrożeń wobec 1079.

Wykres 2. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń i sekcji PKD w 2015 r.

W warunkach zagrożenia związanych z **uciążliwością pracy** pracowało 2483 osoby, tj. o 14,1% mniej niż w 2014 r. Stanowiły one 19,5% ogółu zatrudnionych, czyli o 3,9 p. proc. mniej niż w 2014 r. Większość zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z uciążliwością pracy (53,3%) stanowiły osoby pracujące w sektorze prywatnym (w 2014 r. – 40,6%). W analizowanej grupie zagrożeń dominowały: przemysł (45,5% ogółu zatrudnionych) oraz transport i gospodarka magazynowa (41,7%). Wskaźnik zagrożeń liczony na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości wyniósł 19,4 wobec 23,5 rok wcześniej. W 2015 r. zlikwidowano lub ograniczono 611 osobozagrożeń związanych z uciążliwością pracy, równocześnie stwierdzono 302 nowo powstałe lub nowo ujawnione osobozagrożenia (w 2014 r. odpowiednio: 606 i 115).

Najmniej osób wykonywało pracę w warunkach zagrożenia związanych z **czynnikami mechanicznymi**. Na stanowiskach pracy, na których występowały zagrożenia związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi, na koniec 2015 r. zatrudnionych było 1498 osób, tj. 11,7% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia (o 2,5 p. proc. więcej niż przed rokiem). Liczba tych osób zwiększyła się o 31,5% w porównaniu z 2014 r. Z ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z czynnikami mechanicznymi 89,0% pracowało w sektorze prywatnym. Również w tej grupie zagrożeń dominował przemysł (82,8% ogółu zatrudnionych). Wskaźnik zagrożeń liczony na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości wyniósł 11,7 wobec 9,3 rok wcześniej. W analizowanym okresie zlikwidowano lub ograniczono 340 osobozagrożeń wynikających z czynników mechanicznych związanych z maszynami szczególnie niebezpiecznymi, równocześnie stwierdzono 102 nowo powstałych lub nowo ujawnionych osobozagrożeń (w 2014 r. odpowiednio: 428 i 77).

Ujawnienie większej liczby nowych osobozagrożeń we wszystkich wskazanych kategoriach pracy w warunkach zagrożenia świadczy o negatywnych procesach zachodzących w dziedzinie warunków pracy.

Tabl. 3. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie	Ogółem		Zagrożenia związane						
			ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi		
	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	
	na 1000 zatrudnionych								
Ogółem	2014	100,5	83,2	67,7	53,8	23,5	22,4	9,3	7,1
	2015	99,6	78,2	68,6	53,6	19,4	17,8	11,7	6,7
w tym kobiety		14,8	12,0	10,8	8,6	3,3	3,0	0,6	0,4
sektor publiczny		72,1	56,5	28,1	14,7	38,5	36,9	5,5	4,9
sektor prywatny		108,1	84,8	81,0	65,6	13,5	11,9	13,6	7,3

OCENA I ELIMINACJA RYZYKA ZAWODOWEGO

Podczas badania warunków pracy zbierane są również informacje dotyczące działań profilaktycznych związanych z oceną ryzyka zawodowego, tj. z kompleksowym oszacowaniem kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich stopnia ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

W 2015 r. taką ocenę przeprowadzono dla 28156 stanowisk pracy, na których pracowało 46620 osób (w 2014 r. odpowiednio dla: 23832 stanowiska i 41577 osób). Wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe na 13921 stanowiskach pracy, co stanowiło o 15,6% więcej w stosunku do roku poprzedniego. Pracowały na nich 22533 osoby. Najczęściej stosowaną profilaktyką była ochrona indywidualna, którą odnotowano na 8831 stanowiskach dla 13809 osób pracujących.

Z uprawnień pracowniczych wynikających z określonych warunków pracy korzystało odpowiednio – według stanu w końcu lipca 2015 r. i 2014 r.:

- ✓ z posiłków profilaktycznych – 11779 i 11148 osób,
- ✓ z napojów – 42374 i 52646 osób,
- ✓ z innych środków odżywczych – 2337 i 1840 osób,
- ✓ z dodatków pieniężnych – 10664 i 12080 osób,
- ✓ ze skróconego czasu pracy – 629 i 696 osób,
- ✓ z dodatkowych urlopów – 1771 i 1963 osób,
- ✓ z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – 268 i 991 osób.

WYPADKI PRZY PRACY

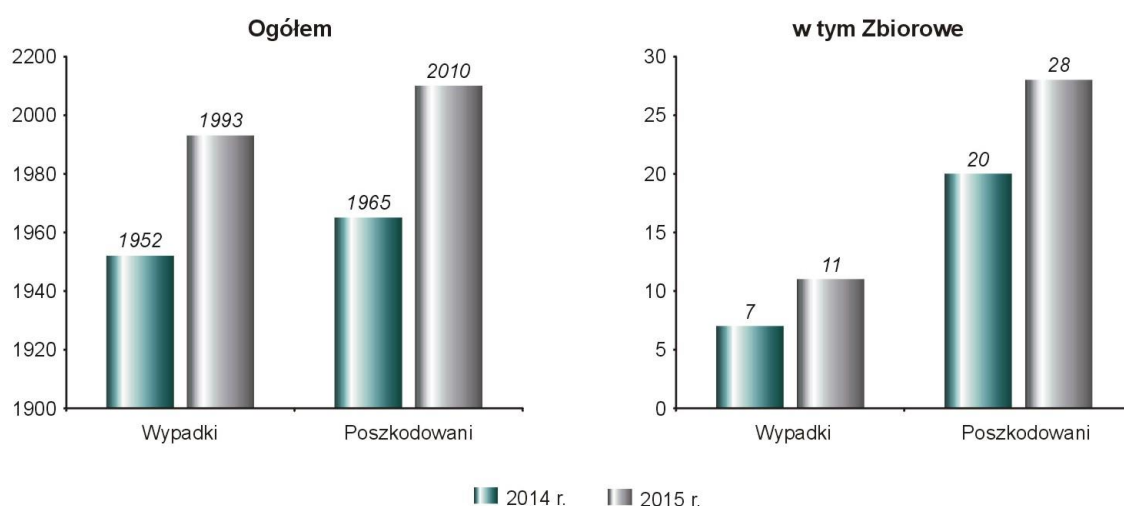
Dane o wypadkach przy pracy uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy i obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje te są niezbędne przede wszystkim dla profilaktyki i podejmowania działań zapewniających ochronę pracy.

Informacje zawarte w statystycznej karcie wypadku pozwalają na scharakteryzowanie populacji osób, które uległy wypadkowi przy pracy (poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi) według cech demograficznych i społeczno-zawodowych.

W 2015 r. odnotowano 1993 wypadki przy pracy i wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, w tym 11 wypadków zbiorowych (wobec odpowiednio 1952 i 7 przed rokiem).

Liczba osób poszkodowanych w omawianych wypadkach wyniosła 2010 (w tym w wypadkach zbiorowych 28) i zwiększyła się o 2,3% w relacji do 2014 r. Wśród wszystkich poszkodowanych śmierć poniosło 12 osób, ciężkim uszkodzeniem ciała uległo 15 osób, a 1983 odniosło lżejsze obrażenia (przed rokiem odpowiednio: 2, 14, 1949). Większość poszkodowanych zatrudniona była w sektorze prywatnym (66,6% w 2015 r. wobec 67,0% w 2014 r.).

Wykres 3. Wypadki i poszkodowani przy pracy

Kobiety stanowiły 37,0% ogółu poszkodowanych (743 osoby), tj. o 0,6 p. proc. więcej niż przed rokiem (715 osób). Wśród ogółu poszkodowanych kobiet, 1 osoba doznała ciężkich obrażeń ciała, a 742 osoby doznały lżejszych uszkodzeń ciała.

Spośród poszkodowanych mężczyzn, 12 osób zmarło, 14 doznało ciężkich obrażeń, a 1241 lżejszych uszkodzeń ciała.

Najwięcej poszkodowanych osób odnotowano w jednostkach zakwalifikowanych do sekcji:

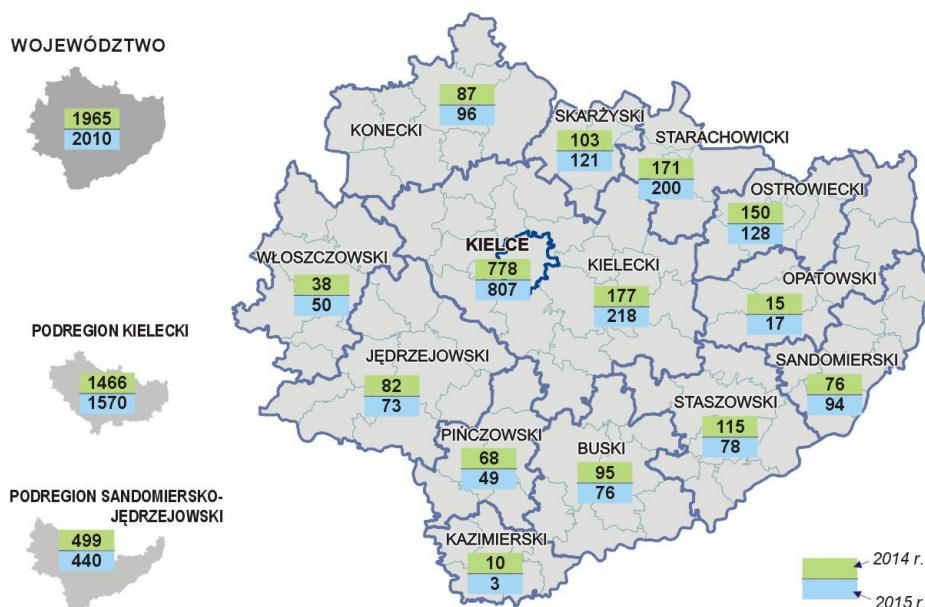
- ✓ przetwórstwo przemysłowe – 714 osób (w 2014 roku 702 osoby),
- ✓ opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 311 osób (287 osób),
- ✓ handel; naprawa pojazdów samochodowych – 287 osób (przed rokiem 257 osób),
- ✓ budownictwo – 126 osób (118 osób).

Przestrzenny rozkład poszkodowanych w województwie zdeterminowany jest warunkami pracy w poszczególnych jednostkach terytorialnych. Zdecydowaną większość (78,1%) poszkodowanych grupował podregion kielecki, w którym zatrudnionych było 82,0% pracowników województwa w warunkach zagrożenia. Co więcej przewaga podregionu kieleckiego wzrosła w porównaniu z 2014 r., kiedy to odnotowano 74,6% poszkodowanych i 81,6% zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie.

Najwyższe wskaźniki poszkodowanych utrzymały się w powiatach:

- ✓ grodzkim (m. Kielce) – 40,1% ogółu poszkodowanych (w 2014 r. – 39,6%),
- ✓ kieleckim – 10,8% (9,0%),
- ✓ starachowickim – 10,0% (8,7%),
- ✓ ostrowieckim – 6,4% (7,6%).

Mapa 2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według podregionów i powiatów

Większość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy wykonywała pracę w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących do 249 osób – 59,4%, w tym o liczbie od 50 do 249 osób – 30,7% ogółu poszkodowanych (w 2014 r. odpowiednio: 62,8% i 35,1%). W 2015 r. większość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, tj. 66,7% stanowili pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony wobec 64,4% w 2014 r., w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 65,1% (w 2014 r. 62,6%). Odsetek poszkodowanych zatrudnionych na czas określony wyniósł 31,3% wobec 33,9% przed rokiem, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 30,2% wobec 32,3%.

Najwięcej poszkodowanych to pracownicy w wieku 45-54 lata, którzy stanowili 27,2% ogółu (w 2014 r. – 25,7%) oraz w przedziale wiekowym 35-44 lata – 25,0% (w 2014 r. – 26,3%).

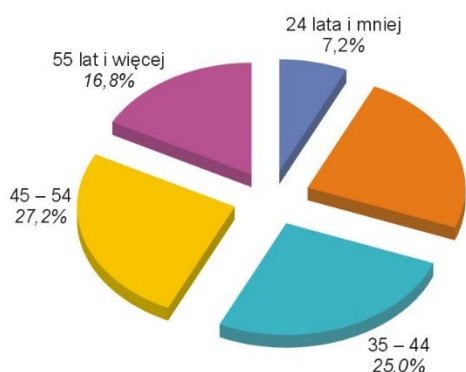
Analogicznie, jak w 2014 r. najczęściej ulegały wypadkom osoby o krótkim stażu pracy – do 1 roku łącznie (26,2% poszkodowanych wobec 24,4% w 2014 r.). Następnie uplasowały się osoby poszkodowane o stażu pracy 6-10 lat (19,3%) oraz o stażu powyżej 21 lat – 15,3% (w 2014 r. wskazane udziały wyniosły odpowiednio: 18,6% i 16,4%).

Z wybranych grup zawodów najczęściej ofiar wypadków stanowili robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, których odsetek sięgał 30,5% ogółu poszkodowanych (w 2014 r. 30,3%).

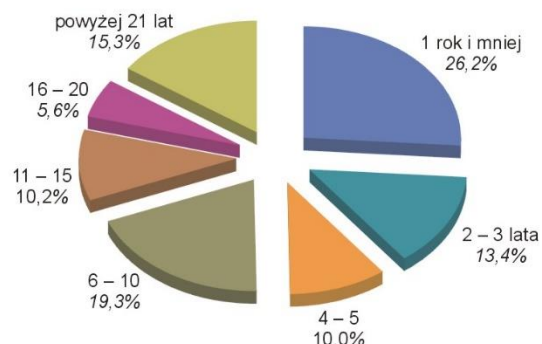
Głównymi wydarzeniami powodującymi uraz poszkodowanego były: zderzenia z/uderzenia w nieruchomy obiekt (23,6% poszkodowanych w 2015 r. wobec 26,1% przed rokiem), uderzenie przez obiekt w ruchu (20,4% wobec 20,1%), kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym (18,3% wobec 16,7%) i obciążenie fizyczne lub psychiczne (12,9% wobec 12,0%).

Wykres 4. Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy w 2015 r.

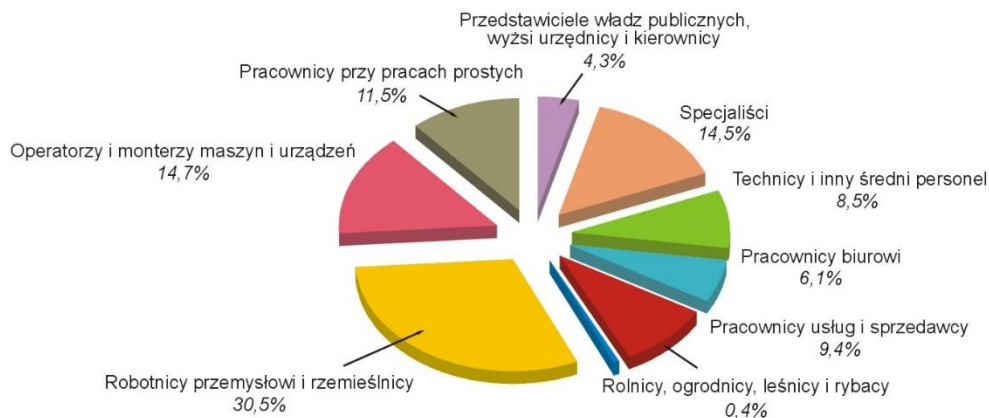
według wieku

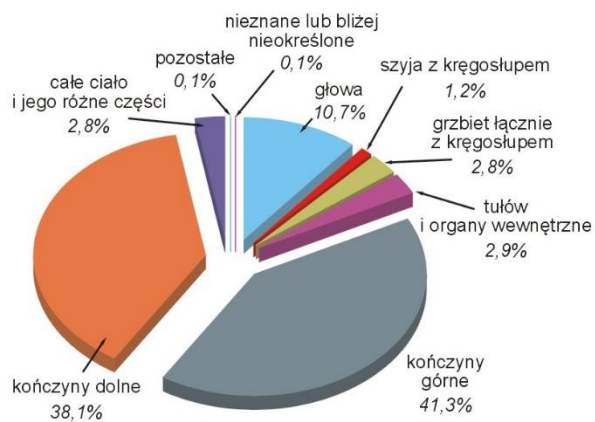
według stażu na zajmowanym stanowisku pracy

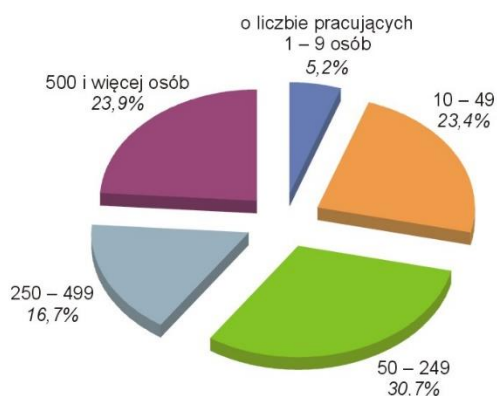
według grup zawodów

według umiejscowienia urazu

według wielkości zakładów pracy

Wśród wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego (tzn. wydarzeń niezgodnych z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołały wypadek) głównie odnotowano: poślizgnięcie, potknięcie się i upadek poszkodowanego, którym uległo 29,3% ogółu poszkodowanych (w 2014 r. – 33,3%).

Podobnie, jak przed rokiem przyczynami największej liczby wypadków było nieprawidłowe zachowanie się pracownika (58,2% przyczyn w omawianym roku i 58,5% w 2014 r.) oraz niewłaściwa organizacja pracy i stanowiska (odpowiednio: 9,0% oraz 8,5%).

Liczba dni niezdolności do pracy wyniosła 78846 i była o 3332 dni niższa niż w 2014 r. Na 1 poszkodowanego (z wyłączeniem osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych) przypadają ok. 39,5 dni niezdolności do pracy wobec 41,9 w 2014 r.

Na zwolnieniu lekarskim trwającym od 4 do 20 dni przebywało 550 poszkodowanych, natomiast zwolnienia lekarskie trwające 21 dni i dłużej otrzymało 1187 osób (przed rokiem odpowiednio: 564 i 1193 osoby).

Wypadki przy pracy w 2015 r. spowodowały stratę czasu (szacunkowo) 1521 roboczogodzin osób nie poszkodowanych w wypadkach (w tym najwięcej – w przetwórstwie przemysłowym – 590). Straty te były wyższe niż w 2014 r. o 215 roboczogodzin.

Straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy (szacunkowo – bez strat związanych z czasem pracy) wyniosły 479 tys. zł (najwięcej w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 175 tys. zł oraz transport i gospodarka magazynowa – 91 tys. zł i były o 350 tys. zł niższe w porównaniu z 2014 r.

ŚWIADCZENIA

Badanie warunków pracy dostarcza także informacji o świadczeniach wypłaconych z tytułu pracy w warunkach szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia oraz z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w badanej zbiorowości.

W 2015 r. wypłacono 703 świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych na łączną kwotę 2836,8 tys. zł, tj. o 3,5% więcej niż w 2014 r. w liczbie świadczeń oraz o 0,9% mniej w kwocie. Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy stanowiły 96,3% ogółu, a przeznaczono na nie 89,8% wypłaconej kwoty. Średni koszt na jedno świadczenie wyniósł 4035,3 zł, w tym z tytułu wypadków – 3762,6 zł (w roku ubiegłym odpowiednio: 4217,5 zł i 4150,4 zł).

Najwięcej świadczeń wypłacono w jednostkach przetwórstwa przemysłowego – 336, przy czym średni koszt świadczenia wyniósł 4226,8 zł. Wysokie odszkodowania wypłacono w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – średnio 7128,6 zł i budownictwie – 5048,0 zł. Najniższe odszkodowania pobrali pracownicy z sekcji informacja i komunikacja – średnio 1766,7 zł.